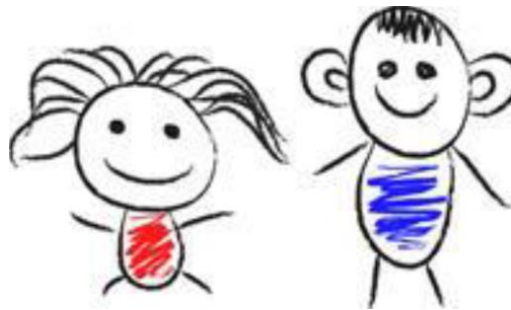

Systematisk forankring i arbeidet med barn som pårørende

Ringar i vatn

Geiranger

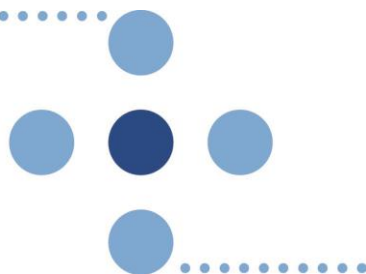
31.Mai 2018

Kari Marie Remø Nesseth, avdelingssjef

Karine Aarsund, familieterapeut/pårørendekoordinator

Klinikk for psykisk helse og rus, Helse Møre og Romsdal HF

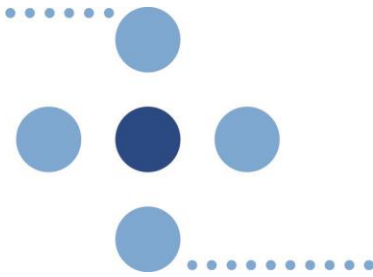
Hæi!

«Det er når foreldre får den
hjelpen de har behov for, at barn
kan konsentrere seg om å være
barn»

(Vallesverd og Thorsen, 2014)

Hvilken forankring er utgangspunktet for dette systematiske og kontinuerlige arbeidet med barn som pårørende?

Avdeling for tverrfaglig spesialisert behandling (TSB)

HELSE MØRE OG ROMSDAL

KLINIKK FOR PSYKISK HELSE OG RUS

Avdeling for tverrfagleg spesialisert rusbehandling

Organisasjonskart

Avdeling for TSB
Tverrfagleg spesialisert rusbehandling
Avdelingssjef
Kari Marie Remø Nesseth
Tlf 70171380/98472288
kari.marie.remø.nesseth@helse-mr.no

TSB stab
Kjøkken og renhold
teamkoordinator
[Eli Østergren Lie](#)
Vaktmestere:
Molde: [Ivan Roger Hovde](#)
Ålesund [Nils Konrad Oterhals](#)
FOU forskningsrådgivere:
Ålesund [Marte Hanche-Olsen](#)

Poliklinikk rusbehandling
TSB Ålesund
Seksjonsleiar
Ann Helen Eilertsen Midtli
70171319
Ann.Helen.Eilertsen.Midtli@helse-mr.no

Korttids døgn
rusbehandling
TSB Ålesund
Seksjonsleiar
Siri Dragsund Hoff
Tlf 70171337
siri.mette.dragsund.hoff@helse-mr.no

Avrusing rusbehandling
TSB Ålesund
Seksjonsleiar
Astrid Aakernes
70171389
Astrid.aakernes@helse-mr.no

Poliklinikk rusbehandling
TSB Molde
Seksjonsleiar
Heidi Gudbrandsen
+4792635161
heidi.gudbrandsen@helse-mr.no

Langtids døgn
rusbehandling
TSB Molde
Seksjonsleiar
Berit Øksenvåg-Risbakken
41200764
berit.oksensvag-risbakken@helse-mr.no

Målgruppe

- Rusavhengige over 18 år etter **Spesialisthelsetjenesteloven § 3-12**, kan ta ned til 15 år i tett samarbeid med barnevernet.
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester **§§ 10-2, 10-3 og 10-4.**
- LAR
- Straffegjennomføringslovens § 12
- **Akutt**
- Spill avhengige
- **Pårørende- voksne og barn**

Tilbudet vi gir

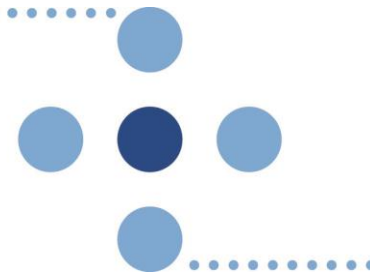
- **Avrusning**
- **Akutt**
- **Korttids døgnet**
- **Langtids døgnet**
- **2 Poliklinikk**

- *Individualsamtaler*
- *Fysisk aktivitet*
- *Dagtilbud*
- *Par-/Familiesamtaler*
- *RoP – forløp*
- *Barnesamtaler*
- *Pårørendegruppe*
- *Ansvarsgruppe/nettverksmøter*
- *Samhandling rus/psykiatri/kommune*
- *Ettervernstilbud*
- *Raskere Tilbake / gruppetilbud*
- *NADA-akupunktur*
- *LAR*
- *Spillavhengighet - individuelt og gruppe*

**I tillegg har vi 4 ROP team ved DPS
poliklinikkene i psykisk helse**

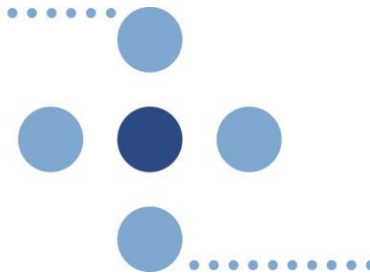
Tilbud for **barn** i TSB

- Barnesamtale
- Foreldresamtale
- Familiesamtale
- Besøk og samvær på institusjonen
- Veiledning til lærere, helsesøster, barnvern
- Deltagelse på møter i kommunal regi/øvrig spesialisthelsetjeneste; barneverntjeneste, PPT, BUP, UPA

«Barn som pårørende»

- Øke fokus og kompetanse på arbeidet med «barn som pårørende» i personalgruppen
- Økt samhandling med kommune gjennom informasjonsutveksling og utvikling av brosjyremateriell på området.
- Videreutvikle gravideteam ved ÅBS gjennom fortsatt tett samarbeid med Ålesund sykehus og andre viktige aktører
- Fokus på gravide, og det tilbud ved døgninnleggelse eller poliklinisk behandling ved ÅBS
- Tett samarbeid med KoRus med formål om å bidra til utvikling av Barnespor 3
- Redusere belastningen for barna som pårørende gjennom informasjon og tiltak i samhandling med kommunene som følger opp barna.
- Hjelp foreldre og voksne til å snakke om egne vansker i forhold til barna sine
- Fagdager og undervisning

Ledermøte

Fagteam på avd.

- seksjonsledere
- pårørende koordinator/barnekoordinator
- FoU koordinator
- medisinsk faglig rådgiver
- psykolog

Kvalitetsråd

Fagteam på seksjonene

Tverrfagligteam

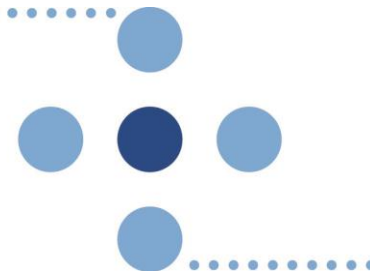

Dette mener vi sikrer at **kvaliteten, kompetansen og tilgjengelighet** blir i alle deler av avdelingen. Unngår også **slitasje** i ansattegruppen.

Organisering

Spesialisthelsetjenestens plikt til ivaretagelse av mindreårige barn som pårørende

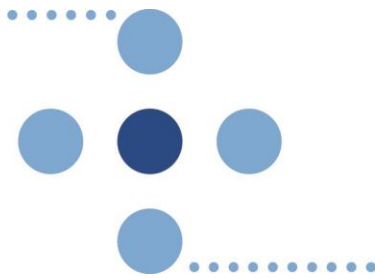

Helsepersonelloven

§ 10a. *Helsepersonells plikt til å bidra til å ivareta mindreårige barn som er pårørende til foreldre eller søsken*

- Informasjon og nødvendig oppfølging. Det er også krav om at enhetene skal ha tilstrekkelig barneansvarlig personell til å koordinere arbeidet

De usynlige barna

De er «usynlige» for personer og systemer som de er avhengige av, og som burde ha sett dem.

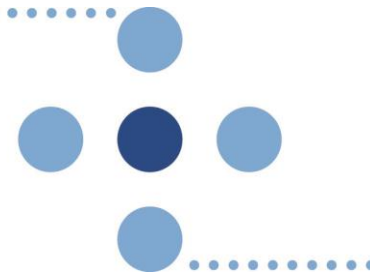

Per Åge Gjertsen

Spesialisthelsetjenesten er en viktig arena for å tidlig oppdage barn som har forhøyet risiko for å utvikle psykiske-, sosiale- eller rus- relaterte problemer.

.....når du legges inn i en rusinstitusjon er problemene synlig....**Vi vet!!**

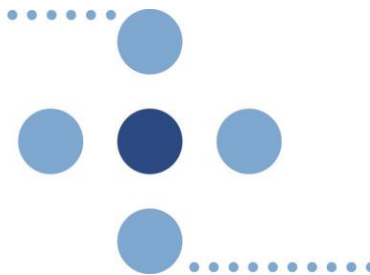
Hovedprinsipper i møte med pårørende

- Skape trygghet og dempe uro
- Bidra til mestring, samhørighet og håp
- Bruk av det sosiale nettverket

Særlig ved akutt- og tvangsinnleggelser

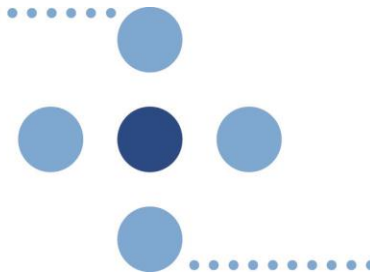
- Raskt skaffe oversikt over barns aktuelle omsorgssituasjon
- **Sikre at barn har tilsyn av en voksen**
- Vurdere om barns omsorgssituasjon er tilfredsstillende/behov for informasjon
- Sikre at man raskt etablerer samarbeid med andre tjenester, slik at barns behov blir kartlagt/sikre kontinuitet i oppfølgingen
- Lav terskel for bekymringsmelding (gjerne begrenset informasjon ved akutt innleggelse)

- Sørge for at barna har voksne nær seg
- Bruk tid og vær rolig
- Tilpasse informasjon etter alder og evne
- Vanlige reaksjoner hos barn
- Bidra til å finne gode støttepersoner
- Informasjon til skole og barnehage
- Opprettholde daglige rutiner
- Kriseplan for barnet
- Avtaler om videre tiltak

(Veileder om pårørende, Helsedirektoratet 2017)

Konsekvenser

Vansker med
selvregulering

Isolasjon

Atferdsendring

Utrygghet/
redsel

Angst/stress

Depresjon/
Triste barn

Kroppslige
symptomer

Omsorgssvikt/
Tap av relasjoner

Spiseforstyrrelser

Overtar
foreldreoppgaver

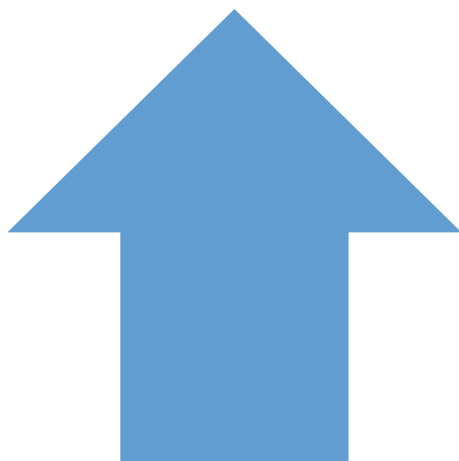
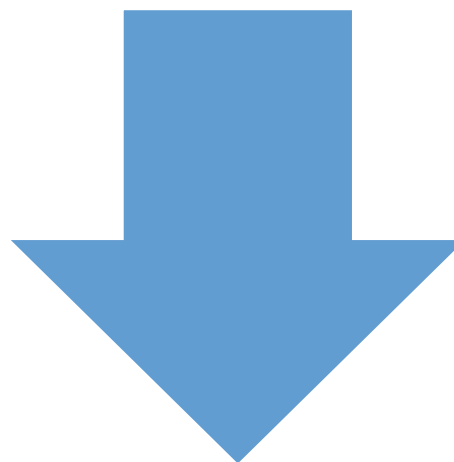
«Vanskelige
skolebarn»

Økt risiko
for psykisk sykdom
som voksen

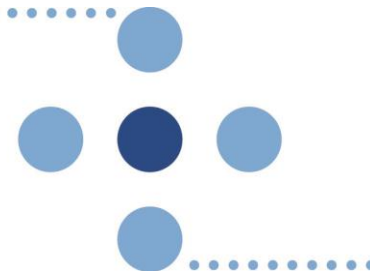
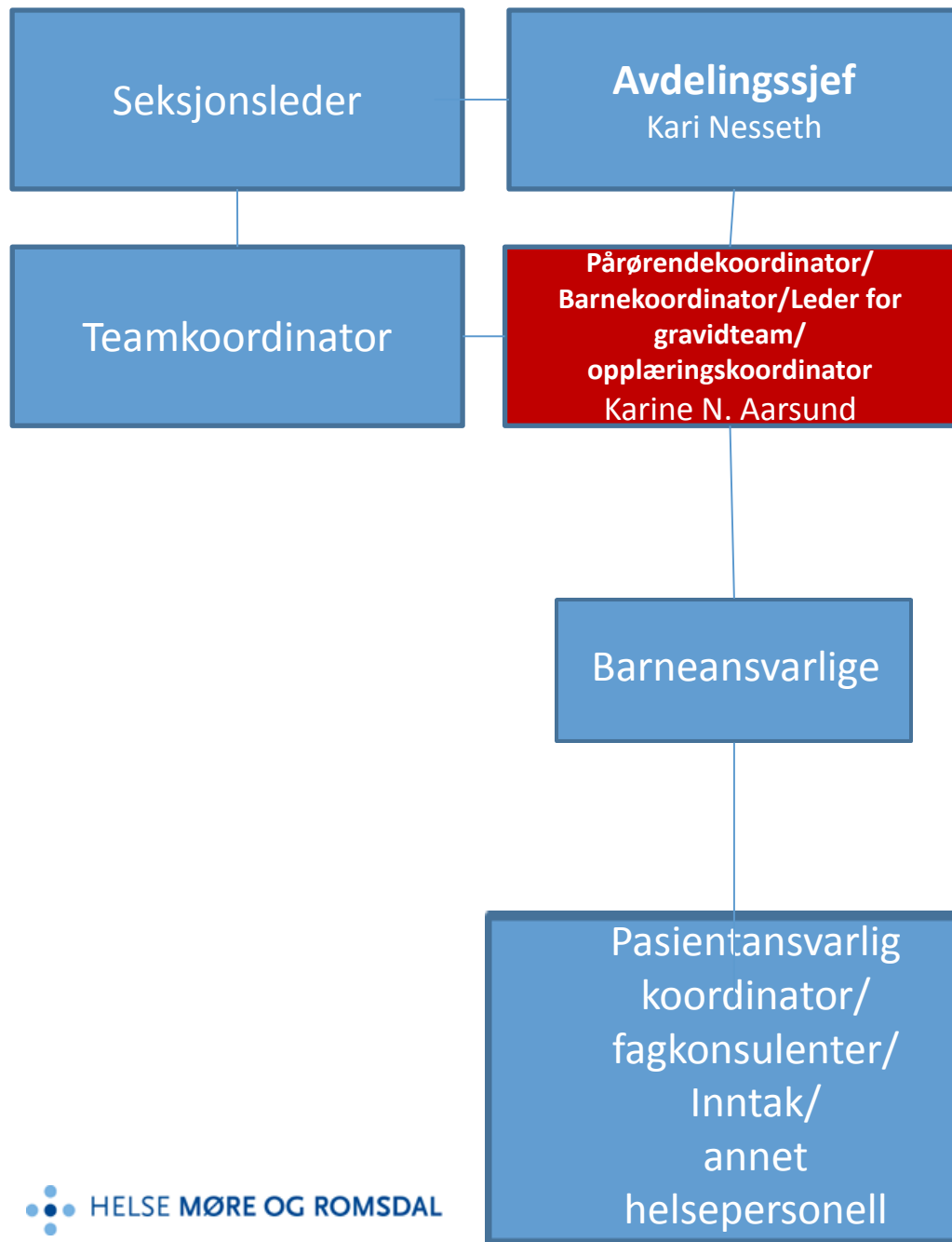

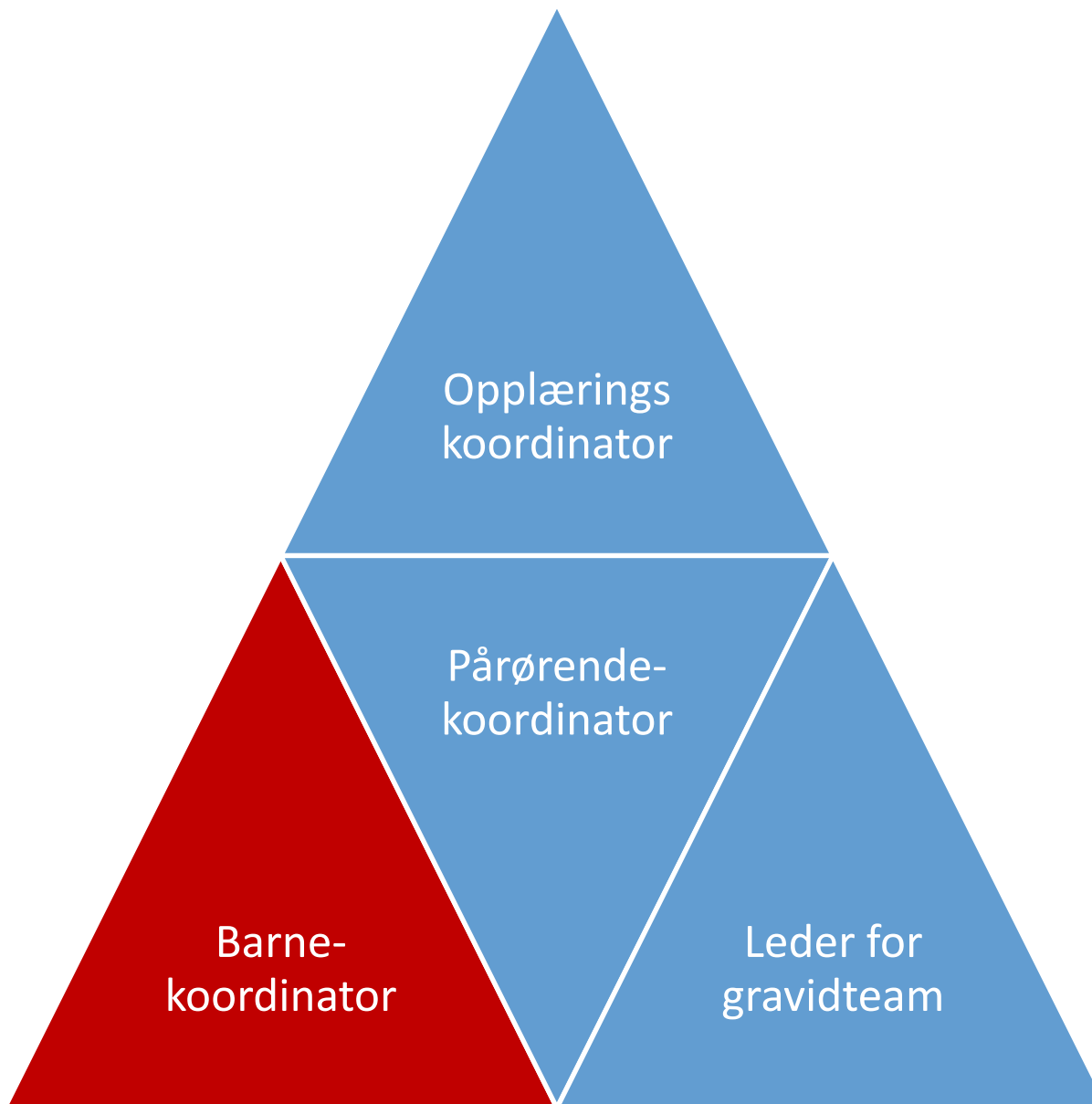

Tidlig
inn

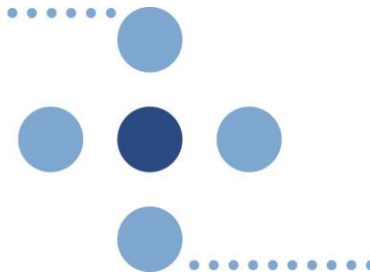

Reduserer
belastningen
for risikobarn

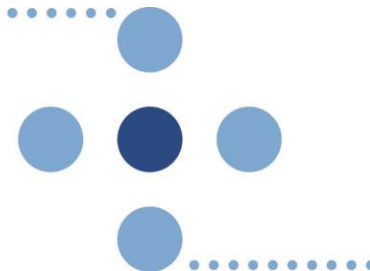

Fagmiljø som møter barna?

- Hva er vi bevisst på?
- Hvilken kunnskap har vi?
- Hvilke egne erfaringer/verdier påvirker oss?
- Vi må kjenne til hvilke konsekvenser dette kan medføre for barna

To alternativer, eller flere?

Line 14 år

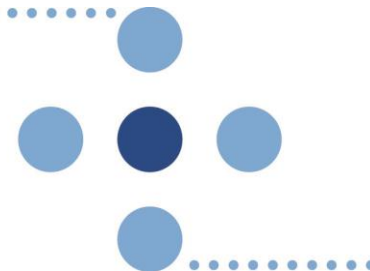
- Vokst opp med rus hos begge foreldre
- Under omsorg av barnevernet siden hun var 7 år.
- Faste samvær med mor
- Lite kontakt med far som uventet dør etter innleggelse ÅBS
- Line blir stadig mer tilbaketrukket; fostermor kommer ikke i dialog
- Mor legges inn på rusakutt, med påfølgende 8 ukers behandling etter fars dødsfall

Niklas 8 år

- Vokst opp sammen med rusfri mamma, har samvær med rusavhengig pappa (rusfrie perioder)
- Har en eldre rusavhengig bror som ikke bor hjemme
- Har skolevansker, blir fulgt opp av PPT og helsesøster
- Vet lite om pappa og storebrors sykdom
- Pappa innlagt rusakutt 72 timer

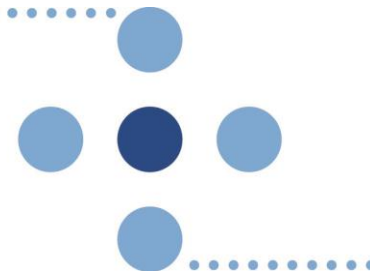
Behandling i spesialisthelsetjenesten - en (parentes) i livet

Tidlig innsats og samhandling med kommunen:

- forutsigbarhet i det uforutsigbare
- sikrer at barna blir sett og anerkjent
- barna opplever å være betydningsfull og en viktig del av pasientens liv
- hjelp til barna er også hjelp til den voksne
- et nettverk av hjelpere og trygge voksne skaper tryggere barn

Ålesund behandlingssenter

...kan være et godt sted å starte...

...men jeg trenger at noen ser meg etter at pappa har kommet hjem.....

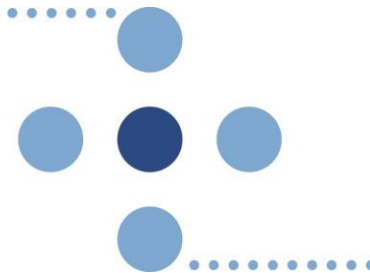

Kommunen

...kan være et godt sted å starte...

...men jeg trenger likevel at noen ser meg når mamma blir innlagt til behandling....

Barnets akutte krise kan vedvare selv om den voksne får hjelp.

Vi har bare en barndom;
*fars lever tåler uendelig mye mer
fyll enn hva et barns psykososiale
helsetilstand vanligvis klarer»*

Frid Hansen-psykologspesialist Borgestadklinikken

Samhandling gjør de usynlige barna synlige!

Takk for oss!